

چټک غبرگون کوډ (QR Code) څه ته وايي او په تادياتو سيستم کې څرنگه کارول کېږي

د چټک غبرگون کوډ (Quick Response Code) دوه اړخيزه کوډ دی چې له تور او سپين څلور ضلعي شکل ته ورته جوړ شوی دی او د گرځنده تېلفون کېمري يا نورو مشخصو وسايلو په ذريعه لوستل کېږي. په 1990 کال کې د ډنسو واو (Denso Wave) په نوم جاپاني شرکت QR کوډونه د تويوتا (Toyota) لپاره اختراع کړ. په پيل کې QR کوډونه د موټرو په صنعت کې لکه توليد، تعقيب او بار وړلو لپاره کارول کېدل. وروسته بيا د موټرنو د صنعت څخه بهر په نورو برخو لکه توکي پېژندنه (Identification) او بازار موندنه (Marketing) کې هم کارول کېدل. د QR کوډونو کارونه د تادياتو لپاره لومړی ځل په چېن هېواد کې پيل شوه او بې ساري کارول يې د 2011 په وروستيو کې دود شوه.

کله چې په چېن کې WeChat او Alipay شرکتونو د QR کوډ گرځنده تېلفون تاديه کولو ځانگړي خدمتونه پيل کړل او سوداگرو ته يې دا وړتيا ورکړه چې د ډيجيټل تاديات په آسانه طريقه يعنې پرته له دې چې د هارډوېر پانگوونې ته لکه د پلور ترمينل (Point of Sale) او يا نورو وسايلو ته اړ شي.

کارونه

د چټک غبرگون کوډ (QR) د مشخص پروگرامونو په کارولو سره رامنځته کېږي او کولای شي چې ډير معلومات زيرمه کړي.

د QR کوډونه او بارکوډونو تر مينځ يو لوی توپير دا دی چې د QR کوډونه له کاغذ او سکرين دواړو څخه سکېن کېدلای شي. خو بارکوډونه يوازې د کاغذ څخه سکېن کېدلای شي همدا لامل دی چې QR کوډونه په کاريال (App) او همدارنگه آنلاين پلورنځيو کې د استفادې لپاره موجود دي.

د QR کوډ سکېن کولو لپاره، اړتيا وړ توکي:

- يو بارکوډ لوستونکې چې د QR کوډونو سکېن کولو وړتيا ولري.
- ټېلېفونه، گرځنده تېلفونونه او نور ځانگړي وسايل چې کېمري ولري.

نن ورځ په نړۍ کې د ډيرو QR کوډونو د سکېن کولو او د تادياتو لپاره په گرځنده تېلفونونو کې کاريال (App) شتون لري چې کاروونکو ته اجازه ورکوي، خو په ډېره آسانی سره د QR کوډونه سکېن کړي. سربېره پردې ځينې نور د تادياتو او بانکوالۍ کاريالونه (App) هم شتون لري چې کولای شي بانکې حسابونو ته ليرد او راليرد او د تادياتو په برخه کې د استفادې وړ وگرځي. همدارنگه ډيرې نورې لارې شتون لري چې QR کوډونه په کې طی مراحل کېدای شي چې ځينې يې په لاندې ډول ذکر شوي دي:

1. د سوداگرو له خوا وړاندې شوي QR کوډونه (Merchant presented QR Codes): کارونکي بايد لومړی

کېمري خلاصه کړي او د QR کوډ په لور يې ځای په ځای کړي؛ کاريال (App) سم د لاسه QR کوډ پيژني او په تعقيب يې د ليرد علامه خلاصوي. تر هغې وروسته کارونکي د عملياتو د پای ته رسولو لپاره علامه انتخاب کړي، ترڅو ټاکل شوې پيسې د پلورونکي حساب ته انتقال شي. د دې طريقې گټه دا ده چې په کم لگښت او آسانه کارول کېږي. پر دې سربېره پلورونکي د پلور ټکنالوژۍ او اضافي وسايلو ته اړتيا نلري او کولای شي چې په ساده ډول د پيرونکو لپاره QR کوډونه سکېن او چاپ کړي.

2. د پيرونکو لخوا وړاندې شوي QR کوډونه (Consumer presented QR Codes)

کله چې د پلورلو ټوليزه کچه د پلور ترمينل (POS) په سيستم کې وټاکل شي، نو بيا کارونکي د تادياتو کاريال (App)

خلاصوي او QR کوډ څرگندېږي چې د کارونکي د کارت مشخصات په کې شامل وي. پلورونکی بیا د سکېنر په واسطه QR کوډ سکېن کوي او معامله تر سره کېږي.

د علي پې (Alipay) تادیه کاريال (App) په نړۍ کې تر ټولو ډیر د QR کوډ کارول شوی سیستم دی. چې نږدې 15 میلیون چېنايي کوچني سوداګرۍ په ۲۰۱۹ زېږدیز کال کې له دې لارې تادیات منلي دي او په هند کې 9 میلیون سوداګر د پیټیم (Paytm) ډیجیټل والټ چې د QR کوډونو د تادیاتو لپاره کارول کېږي، استفاده کړې. همدارنګه په نیدرلینډ کې iDEAL، بلجیم Bancontact، برازیل Cielo او شمالي امریکا کې بیا Apple Pay, PayPal and Amazon Pay د QR کوډ تر ټولو لوی تادیه کاريالونه (App) دي چې په ورځنۍ توګه کارول کېږي.

QR کوډونه او مالي پراختیا

په بېلابېلو وختونو کې کارتونه، ګرځنده تېلفونونه او نږدې سیمې مخابراتو (NFC) د مالي پراختیا په برخه کې ډیر اړین ګڼل کېدل، خو نن ورځ QR کوډونو تادیات په ځېنو هېوادونو لکه چین او هند د مالي شمولیت د پراختیا په خاطر د ټیټ لګښت له کبله د یو مهم تادیاتي سیستم په توګه مني. په ځانګړې توګه هغه هېوادونه چې اقتصاد یې د پرمختګ په حال کې وي، مرکزي بانکونه یې د ډیجیټل تادیاتو او QR کوډونو کارولو لپاره په پراخه کچه ملاتړ او پانګونه کوي. QR کوډونه کولای شي په پراخه کچه په مالي پراختیا او بانکې محصولاتو باندې تأثیر ولري. په لرو پرتو سیمو کې د لګښت کوونکو لپاره چې ټیټ عاید ولري ستونزمنه ده چې ډیجیټلی پیسې وکاروي، حتی که دوی پلاستيکي کارت یا تېلفون هم ولري. او د POS ټرمینلونه نصب کول په پلورنځیو کې خورا ډیر لګښت غواړي او د خلکو شمولیت په مالي سیستم کې ستونزمن کوي. په اوسني وخت کې د QR کوډ سیستم سوداګرو او خلکو ته د ډیجیټل تادیاتو منلو لپاره یوه ارزانه او آسانه لار پرانیستلی ده. یوځل چې د QR کوډ تادیه کول په پراخه کچه په یو هېواد کې عام شي، نو د لګښت کوونکو لپاره به آسانه وي چې د دوی په تېلفون کې ذخیره شوي پیسې په ورځنۍ توګه وکاروي.

د QR کوډونو کارولو ګټې:

ګړندي تادیات: د QR کوډونو کارولو تر ټولو لویه ګټه دا ده چې تادیه کول خورا ګړندی کوي. ټول کارونکي کولای شي چې په ساده ډول د QR کوډ اپلیکېشن خلاص او QR کوډ سکېن کړي او د تادیاتو پروسه په څو ثانیو کې تر سره شي.

خوندیتوب: د QR کوډونو له لارې تادیه کول خوندي دي. ځکه چې د QR کوډ یوازې یوه وسیله ده چې د معلوماتو د تبادلې لپاره کارول کېږي، بلکې کوم معلومات چې د QR کوډونو له لارې لېږدول کېږي کوډ شوي وي، نو پدې توګه د تادیاتو د خوندیتوب تضمین کوي.

آسانه توګه تنظیمول: د QR کوډ تادیاتو تنظیمول خورا آسانه دي. پلورونکې ډیرو زیربناوو ته اړتیا نلري. یوازې د ګرځنده څیرک تېلفون او QR کوډ ته اړتیا لري کوم چې چاپ شوی وي یا برېښنایی بڼه ولري. د تادیاتو لپاره د QR کوډونو د کارولو د پلور ماشین (POS) اړتیا یا د تادیاتو لپاره نورو کارول شویو ځانګړو تجهیزاتو کارونې اړتیا کموي. لوړ باور: د QR کوډ تادیات، د تادیاتو خوندي لاره ده، ځکه چې د هر ډول اشتباه احتمال له منځه وړي. سربېره پر دې د تورو بکسونو ځانګړي معلومات لري چې د QR کوډ د تادیاتو اعتبار لوړوي.

مطیع الله ستانکزی

سرچېنې:

- 1 - <https://www.digipay.guru/blog/everything-you-need-to-know-about-qr-code-payments/>
- 2 - <https://www.mobiletransaction.org/qr-code-payment-works/>
- 3 - <https://blog.beaconstac.com/2019/12/qr-code-statistics/>